

De Nederlandse verkiezingen in Berlijn

Berlijnse Berichten

Columns - 16 mei 2002 - Auteur: Marja Verburg

"Marja, als je niet lacht, ben je net een Duitser." Ik fietste met Marius, een Nederlandse vriend in Berlijn, om 01.00 uur vannacht naar huis en ik had juist het gevoel de stress een beetje kwijt te zijn. "Zo verbeteren", deed hij er nog een schepje boven op. We kwamen van de verkiezingsbijeenkomst voor de Nederlanders in Berlijn, die ik mede georganiseerd had.

Inderdaad was ik de afgelopen week wel wat onrustig: eerst al dat bizarre nieuws uit Nederland -bij gebrek aan tv hebben heel wat vrienden en familieleden voor mij met de hoorn van de telefoon bij de tv gezeten. Daarna dan de organisatie van de verkiezingsbijeenkomst, altijd weer meer werk dan gepland. Toen gisteren om 18.00 uur bleek dat de schotel die de uitzending uit Nederland tot ons zou brengen 'geen ontvangst' had, zal ik er inderdaad 'verbeten' uit hebben gezien. Geheel onterecht natuurlijk, de technicus bleek alles onder controle te hebben, maar ik had opeens visioenen van 120 Nederlanders die zich hadden aangemeld en voor niets zouden zijn gekomen.

Toen om 21.00 uur de eerste prognose bekend werd gemaakt stond de hal van het Internationale Handelszentrum aan de Friedrichstraße vol Berlijnse Nederlanders en Nederlands sprekende Duitsers. En ondanks alle peilingen en theorieën van de afgelopen weken - want ook in Berlijn waren de verkiezingen een onuitputtelijke bron van gesprek - was men ook hier verbaasd of geschrokken: PvdA en VVD zoveel verloren, LPF en CDA zo groot, Groen Links niet gewonnen. "Nou ja, het is een troost voor Duitsland", meende een aanwezige Duitser, "in Duitsland kan het in september moeilijk veel gekker worden."

Toch werd het verderop de avond nog best gezellig. Na de moord op Pim Fortuyn besloten wij natuurlijk ook de bijeenkomst sober te houden, maar zo vaak zien Nederlanders in Berlijn elkaar niet. Toch bleef de aandacht voor het videoscherm groot. Sommige studenten, die kennelijk net als ik een tv moeten ontberen, hadden al maanden geen politieke live-beelden uit Nederland meer gezien. "Ik zie Balkenende voor het eerst bewegend", zei er één. "Ja, ik hoor onze nieuwe premier voor het eerst praten", beaamde zijn vriend.

Bij elke nieuwe voorlopige definitieve en definitieve voorlopige prognose hielden

de gesprekken weer even op, maar echt stil was het alleen toen Melkert sprak. "Dit was de beste rede die hij ooit heeft gehouden", hoorde ik om me heen. Mat Herben van LPF sprak direct daarna. Ook hier probeerde iedereen goed op te letten, maar er werd geapplaudisseerd toen Maartje, op het moment dat de LPF met één van de boeken van Fortuyn het vaderhuis binnenschreed ("wát zegt-ie?"), weer op het scherm verscheen.

De hype die in Nederland om Fortuyn is ontstaan, was nog niet tot iedereen doorgedrongen. "Straks gaan ze nog een Pim-lied zingen", grapte een man. "Dat heeft Rene Froger vanavond al gedaan", kreeg hij te horen. Hij wilde het niet geloven. Mij werd verteld, toen ik van het toilet kwam, dat Spong zich als minister van Justitie heeft aangemeld. Dat geloof ik ook pas als ik het in de kranten lees.

Terwijl één van de Nederlandse correspondenten een paar telefonische interviews hield en in een hoekje een stukje op zijn laptop tikte, begonnen andere aanwezigen coalities te vormen. Met VVD of juist zonder, een minderheidsregering, maar welke dan: men kwam er niet uit. Vanzelf werd overgegaan op het voorspellen van het tijdstip van de volgende verkiezingen: "Wanneer denk jij dat we elkaar weer zien?" "Snel hoop ik."

Pas na het slotdebat, terwijl wij onhandig boxen en videoscherm afbraken, kon men weer over andere dingen praten. "Wat is het eigenlijk geworden?" "Hè, Wat bedoel je?" "Het voetbal!" Gelukkig had de bewaker van het Internationale Handelszentrum daar beter opgelet. Zodat we met in ieder geval één eenduidig antwoord naar huis konden.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/2809/de-nederlandse-verkiezingen-in-berlijn>